

- a kompenzációs felár mértékét,
- a kompenzációs felárat,
- a különleges jogállású adóalany és a tőle terméket beszerző, szolgáltatást igénybevevő adóalany aláírását.

A felvásárlási okiratot kizárólag a termék beszerzője, a szolgáltatás igénybevevője bocsáthatja ki; az ügyletről gyűjtőbizonylat, illetve egyszerűsített adattartalmú bizonylat nem állítható ki.¹²³ A felvásárlói okiraton a kötelező adattartalmon kívüli bármely adat szerepeltethető, így például a kifizetésre vonatkozó adat is.

A felvásárlási okirat a felvásárló adólevonásijog-gyakorlásának tárgyi feltétele. A felvásárló a kompenzációs felárat levonható adóként csak a kompenzációs felárral növelt ellenérték maradéktalan megtérítésekor számolhatja el.¹²⁴

A különleges jogállású mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalany a **különleges jogállásáról** bármikor – akár a tevékenység megkezdésekor, akár azután, tárgyév közben is – **lemondhat**. Ebben az esetben a NAV-hoz benyújtandó bejelentő-, változásbejelentő lapon nem elegendő a kompenzációs rendszer helyett alkalmazni kívánt adózási módot megjelölni; azt is jelezni kell, hogy ennek az adózási módnak az alkalmazására a kompenzációs rendszer helyett kerül sor. Ha a mezőgazdasági tevékenységet végző adóalany a különleges jogállásáról lemondott, a lemondásának évét követő második naptári év végéig nem alkalmazhatja a kompenzációs rendszert.¹²⁵

5.2. Kompenzációs felár nem jogosító ügyletek

A különleges jogállású – kompenzációs rendszert alkalmazó – adóalany **nem jogosult kompenzációs felárra az olyan termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása után**, amelynél a beszerző

- nem áfaalany, vagy
- olyan belföldön nyilvántartásba vett áfaalany, aki/amely különleges jogállású mezőgazdasági tevékenységet folytatóként jár el, kompenzációs rendszert alkalmaz, vagy
- olyan külföldi adóalany, aki/amely saját államának joga szerint mezőgazdasági termelőre vonatkozó különös adózási módot, kompenzációs rendszert alkalmaz.

E beszerzők felé teljesített ügyleteknél a terméket értékesítő különleges jogállású, kompenzációs rendszert alkalmazó adóalanyt nem illeti meg kompenzációs felár, ugyanakkor

¹²³ Áfa tv. 202. § (4) bekezdés.

¹²⁴ Áfa tv. 203–204. §.

¹²⁵ Áfa tv. 197. § (3) bekezdés.

az ügylet után – a választott adózási módjától függően – áfafizetési kötelezettség terhelheti, továbbá számla-, illetve nyugtadási kötelezettsége is van.

A beszerző személyétől függetlenül a különleges jogállású adóalany nem jogosult kompenzációs felárakra akkor sem, ha az értékesített termék nem szerepel az Áfa tv. 7. sz. melléklet I. részében, illetve amely szerepel ugyan, de annak előállítását, feldolgozását nem maga végezte.

A beszerző személyétől függetlenül nem jogosult kompenzációs felárakra a különleges jogállású adóalany akkor sem, ha szolgáltatásnyújtása nem szerepel az Áfa tv. 7. sz. melléklet II. részében, illetve ha bár szerepel ugyan, azonban annak nyújtásához nem hasznosította saját vállalkozása tárgyi eszközét.

Annak az adóalanynak, aki lemondott a különleges jogállásáról, nincs olyan ügylete, amely után kompenzációs felárakra lenne jogosult.

5.2.1. Alanyi adómentesség

Az adóalany akkor választhat **alanyi adómentességet**,¹²⁶ ha annak az Áfa tv.-ben meghatározott feltételei fennállnak. Az alanyi adómentességet az adóalany a belföldi nyilvántartásba vételkor¹²⁷ vagy a tárgyév előtti év utolsó napjáig választhat¹²⁸ a bejelentő-, változásbejelentő lapon. Alanyi adómentességet csak olyan adóalany választhat, akinek a termékértékesítéseinek és szolgáltatásnyújtásainak összesített ellenértéke, sem a tárgy naptári évet megelőző naptári évben ténylegesen, sem a naptári évben észszerűen várhatóan, illetőleg ténylegesen nem haladja meg az alanyi adómentesség választására jogosító összeghatárt, ami jelenleg 12 millió forint.¹²⁹

A **különleges jogállású adóalany**nak az alanyi adómentesség választásának bejelentésekor a bejelentő-, változásbejelentő lapon egyértelműen jelölnie kell, hogy a választott alanyi adómentesség mellett fenntartja-e a különleges jogállását, vagy az alanyi adómentesség választásával egyidejűleg lemond a különleges jogállásáról. Ha különleges jogállását fenntartja, az alanyi adómentesség választására jogosító 12 millió forintos értékhatárba nem számítandó bele kompenzációs felárakra jogosító ügyleteinek ellenértéke.¹³⁰

Az alanyi adómentes adóalany – egyes értékesítései és beszerzései kivételével – **az alanyi adómentesség időszakában**

- adófizetésre nem kötelezett,
- előzetesen felszámított adó levonására nem jogosult,
- számla-, illetve nyugtadási kötelezettség terheli,

---

¹²⁶ Áfa tv. XIII. fejezet.

¹²⁷ Áfa tv. 189. §.

¹²⁸ Áfa tv. 192. § (2) bekezdés.

¹²⁹ Áfa tv. 188. §. (1)–(2) bekezdés.

¹³⁰ Áfa tv. 188. § (3) bekezdés g) pont.